

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner samt till lag om ändring av 8 och 9 § i lagen om ersättning för utbildning

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner samt till lag om ändring av 8 och 9 § i lagen om ersättning för utbildning (RP 76/2018 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Kirsi Päivänsalo, social- och hälsovårdsministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Skatteförvaltningen
- Akava ry
- Finlands näringsliv rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf
- Arbetslöshetsförsäkringsfonden.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner och lagen om ersättning för utbildning ändras. De föreslagna ändringarna har samband med lagen om inkomstdatasystemet och de ändringar som hänför sig till den.

Det föreslås att förfarandet för uttag av arbetslöshetsförsäkringspremier enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras. Enligt förslaget ska förfarandet möjliggöra både uttag av arbetslöshetsförsäkringspremier som baserar sig på en genomförd löneutbetalning och förskottsuttag som motsvarar det nuvarande uttaget av arbetslöshetsförsäkringspremier. Utgångspunkten är att uttagsförfarandet baserar sig på en genomförd löneutbetalning, men arbetsgivarna ska fortfarande ha möjlighet att välja förskottsuttag. Det föreslås också ändringar i förfarandet för förskottsuttag vilka möjliggör utnyttjande av inkomstregistret, förenklar förfarandet och minskar

Betänkande ShUB 5/2018 rd

den administrativa bördan för arbetsgivarna. Med anledning av införandet av inkomstdatasystemet föreslås också ändringar i bestämmelserna om Arbetslöshetsförsäkringsfondens rätt att få uppgifter så att Arbetslöshetsförsäkringsfonden har rätt att få specificerade inkomstuppgifter och andra uppgifter av Skatteförvaltningen samt av Pensionsskyddscentralen och arbetspensionsanstalterna för fastställande, uttag och övervakning av arbetslöshetsförsäkringspremier.

Det föreslås att lagen om ersättning för utbildning ändras på så sätt att ersättning för utbildning ska sökas separat hos Arbetslöshetsförsäkringsfonden och att den antingen kan dras av från arbetslöshetsförsäkringspremien eller betalas till arbetsgivaren.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2019.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med de föreslagna ändringarna är att utveckla förfarandet vid betalning och uttag av arbetslöshetsförsäkringspremier på ett sätt som minskar den administrativa bördan för arbetsgivarna och Arbetslöshetsförsäkringsfonden. Man vill också göra det möjligt att utnyttja inkomstregister-systemet i uttagsförfarandet. Ändringarna främjar också ett jämnt flöde av arbetslöshetsförsäkringspremier till Arbetslöshetsförsäkringsfonden och förbättrar det informationsunderlag som fonden har till förfogande för uttag av arbetslöshetsförsäkringspremier. Social- och hälsovårdsutskottet anser att de föreslagna ändringarna är motiverade för att utveckla förfarandet för uttag av arbetslöshetsförsäkringspremier och för att kunna utnyttja inkomstregistret.

De föreslagna ändringarna ger arbetsgivarna möjlighet att välja antingen uttag av arbetslöshetsförsäkringspremier som baserar sig på en genomförd löneutbetalning eller det nuvarande uttaget av arbetslöshetsförsäkringspremier. Det blir då möjligt att beakta arbetsgivarrelaterade faktorer vid betalningen. Social- och hälsovårdsutskottet anser att valmöjligheten är välkommen i denna fas av reformen, trots att den komplicerar uttagsförfarandet och orsakar mer administrativt arbete för Arbetslöshetsförsäkringsfonden. Utskottet anser ändå att man i framtiden bör bedöma om förfarandet borde ändras så att det enbart grundar sig på genomförd lönebetalning, på samma sätt som när det gäller arbetspensionsförsäkringsavgifterna.

Riksdagen godkände den 1 juni 2018 lagförslagen i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av lagen om Utbildningsfonden samt till lagar om ändring av lagen om vuxenutbildningsstöd och lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (RP 53/2018 rd). I reformen sammanslås Utbildningsfonden med Arbetslöshetsförsäkringsfonden, och fondens namn ändras till Sysselsättningsfonden. Genom lagen om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (522/2018) ändrades ett flertal av paragraferna i den lagen. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2019, samtidigt som de ändringar som föreslås i den nu aktuella propositionen. Utskottet föreslår därför att lagförslag 1 och 2 ändras så att Arbetslöshetsförsäkringsfondens ändrade namn beaktas i lagförslagen.

Betänkande ShUB 5/2018 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 76/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 21 a § 5 mom., sådant det lyder i lag 542/2012,
ändras 21 §, 21 a § 1 och 2 mom., 21 b—21 d §, 21 e § 1 mom., 21 g § 1 mom., 22 § 1 mom. 2 punkten, 22 a § 1 mom. 3 punkten och 24 i § 2 mom.,
sådana de lyder, ~~21 §, 21 a § 2 mom., 21 b §, 21 g § 1 mom., 22 § 1 mom. 2 punkten, 22 a § 1 mom. 3 punkten i lag 542/2012, 21 a § 1 mom. i lag 970/2013, 21 e § i lagarna 542/2012 och 1653/2015, 21 d § i lagarna 542/2012 och 970/2013, 21 e § 1 mom. och 24 i § 2 mom. i lag 522/2018,~~
som följer:

21 §

Fastställande och uttag av premierna

Sysselsättningsfonden bestämmer utan att höra arbetsgivaren att arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie ska betalas fyra gånger per år utifrån den lönesumma som avses i 19 a § och med iakttagande av bestämmelserna i 18 §, 21 b § 3 och 4 mom. och 21 d §. **Sysselsättningsfonden** ska meddela ett överklagbart beslut om arbetslöshetsförsäkringspremien, av vilket den lönesumma som har anmälts till inkomstregistret samt den arbetslöshetsförsäkringspremie som fastställs på basis av den framgår.

Trots bestämmelserna i 1 mom. kan **Sysselsättningsfonden** på arbetsgivarens begäran bestämma att arbetslöshetsförsäkringspremien ska betalas i förskott med iakttagande av 21 a och 21 b §. Begäran ska lämnas till **Sysselsättningsfonden** senast den 15 november det år som föregår försäkringsåret eller, om verksamheten inleds under försäkringsåret före den första **löneuppgiftsanmäl-**

Betänkande ShUB 5/2018 rd

ningen i inkomstregistret. Betalningssättet kan ändras från ingången av följande försäkringsår. En ändring i betalningssättet ska begäras senast den 15 november det år som föregår försäkringsåret.

Arbetsgivaren svarar för att löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie betalas till **Sysselsättningsfonden**. **Sysselsättningsfonden** fastställer och tar ut löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie hos arbetsgivaren utifrån den lönesumma som avses i 19 a §.

Sysselsättningsfonden fastställer de lönesummor som avses i 1—3 mom. på basis av de inkomstuppgifter och andra uppgifter enligt 19 och 19 a § som arbetsgivaren har anmält till det i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) avsedda inkomstregistret, nedan *inkomstregistret*. Beslutet behöver inte motiveras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003), om man i beslutet inte avviker från den lönesumma som arbetsgivaren har anmält till inkomstregistret.

21 a §

Fastställande och ändring av förskott

Det förskott som fastställs ska så noggrant som möjligt motsvara det i 18 § föreskrivna slutliga beloppet av en betalningsskyldig arbetsgivares och löntagares premiebetalningsskyldighet. **Sysselsättningsfonden** har rätt att fastställa förskott på arbetslöshetsförsäkringspremien utan att höra arbetsgivaren så att förskottet baserar sig på den allmänna löneutvecklingen och

- 1) de uppgifter som arbetsgivaren har anmält till **Sysselsättningsfonden**,
- 2) de inkomstuppgifter som arbetsgivaren har anmält till inkomstregistret för de 12 månader som omedelbart föregår tidpunkten för fastställandet,
- 3) de inkomstuppgifter som arbetsgivaren har anmält till inkomstregistret för en kortare tid än den som anges i 2 punkten, om inkomstuppgifter har hunnit uppkomma endast för denna tid, eller
- 4) en arbetslöshetsförsäkringspremie som fastställts genom uppskattning enligt 21 c §.

Sysselsättningsfonden kan ändra det fastställda förskottet på yrkande av arbetsgivaren. Arbetsgivaren ska ansöka om nedsättning av förskottet före försäkringsårets utgång. Det är dock inte möjligt att ansöka om nedsättning så att förskottet blir lägre än arbetslöshetsförsäkringspremien för den lönebetalning som omfattas av arbetslöshetsförsäkringspremie och som enligt 6 § i lagen om inkomstdatasystemet redan har anmälts för det försäkringsåret. Förskott som betalats till för högt belopp ska återbetalas utan dröjsmål.

21 b §

Fastställande av arbetslöshetsförsäkringspremien

Sysselsättningsfonden fastställer arbetslöshetsförsäkringspremien kalenderårsvis före utgången av juni månad året efter försäkringsåret. Om arbetsgivarens verksamhet upphör kan **Sysselsättningsfonden** fastställa arbetslöshetsförsäkringspremien under försäkringsåret. Arbetslöshetsförsäkringspremien fastställs på basis av de uppgifter som har anmälts till inkomstregistret. Om den arbetslöshetsförsäkringspremie som fastställs för ett försäkringsår är större än det uttagna förskottet, tar **Sysselsättningsfonden** ut skillnaden mellan arbetslöshetsförsäkringspremien och det uttagna förskottet hos arbetsgivaren. Om arbetslöshetsförsäkringspremien är mindre än det uttagna förskottet, betalar **Sysselsättningsfonden** skillnaden mellan arbetslöshetsförsäkringspremien och det uttagna förskottet till arbetsgivaren.

Betänkande ShUB 5/2018 rd

Sysselsättningsfonden ska meddela ett överklagbart beslut om arbetslöshetsförsäkringspremien. Av beslutet ska framgå lönesumman under försäkringsåret och den arbetslöshetsförsäkringspremie som fastställs på basis av den, det förskott som betalats för försäkringsperioden samt den utjämningspremie enligt 1 mom. som påförts arbetsgivaren eller den förskottsåterbäring som ska betalas till arbetsgivaren. Beslutet behöver inte motiveras på det sätt som anges i förvaltningslagen, om man i beslutet inte avviker från den lönesumma som bildas av de inkomstuppgifter arbetsgivaren anmält till det i lagen om inkomstdatasystemet avsedda inkomstregistret.

Om ingen arbetslöshetsförsäkringspremie har fastställts, bestämmer **Sysselsättningsfonden** att den uteblivna arbetslöshetsförsäkringspremien ska betalas. Beslutet ska fattas inom tre år från ingången av året efter försäkringsårets utgång.

Sysselsättningsfonden kan fastställa arbetslöshetsförsäkringspremien enligt det läge som gällde före ett företagsarrangemang, om den uppenbara avsikten med arrangemanget har varit att kringgå bestämmelserna om arbetslöshetsförsäkringspremie. En arbetsgivare som genomfört företagsarrangemang ska lämna in utredning om att arrangemanget inte har vidtagits för att företaget ska befrias från arbetslöshetsförsäkringspremien. När **Sysselsättningsfonden** begär utredning om arrangemanget inom företaget ska den underrätta arbetsgivaren om att utebliven utredning inte hindrar att premien fastställs.

21 c §

Fastställande av arbetslöshetsförsäkringspremien genom uppskattning

Trots bestämmelserna i 21 § 1 och 2 mom., 21 a § och 21 b § kan **Sysselsättningsfonden** fastställa arbetsgivares och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § genom uppskattning, om arbetsgivaren inte till inkomstregistret har anmält de inkomstuppgifter som avses i lagen om inkomstdatasystemet eller om de inkomstuppgifter som arbetsgivaren anmält är för små utifrån de uppgifter som **Sysselsättningsfonden** fått på basis av 22 eller 22 a § och andra uppgifter som fonden förfogar över och som gäller arbetsgivarens lönebetalning och övriga verksamhet.

Trots bestämmelserna i 21 a § kan **Sysselsättningsfonden** på eget initiativ ändra det fastställda förskottet och fastställa ett nytt förskott genom uppskattning, om arbetsgivaren har anmält en för liten förskottslönesumma med den uppenbara avsikten att kringgå bestämmelserna om arbetslöshetsförsäkringspremie för att undvika arbetslöshetsförsäkringspremier.

Sysselsättningsfonden ska meddela arbetsgivaren beloppet av den uppskattade premien och grunderna för den. Arbetsgivaren ska ges tillfälle att lämna utredning innan den uppskattade premien fastställs. Utebliven utredning hindrar inte att en uppskattad premie fastställs.

Sysselsättningsfonden ska meddela ett överklagbart beslut om den uppskattade premien. Av beslutet ska den uppskattade premiens belopp och grunderna för fastställande av den framgå. Till den del man i beslutet avviker från den utredning som arbetsgivaren lämnat i enlighet med 2 mom. ska beslutet motiveras på det sätt som anges i förvaltningslagen.

21 d §

När premierna förfaller till betalning

Bestämmelser om när premier som avses i 21 § 1 mom. och 21 c § förfaller till betalning samt om förfallodagarna för premier som avses i 21 § 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande ShUB 5/2018 rd

21 e §

Ränta på arbetslöshetsförsäkringspremie och förskottsåterbäring

Sysselsättningsfonden tar ut ränta på arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 21 b § och uppskattad premie enligt 21 c § och betalar ränta på förskottsåterbäring enligt 21 b §. Räntans storlek är referensräntan enligt 12 § i räntelagen (633/1982) för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga, minskad med två procentenheter, dock minst 0,5 procent. Till den del som arbetslöshetsförsäkringspremien eller den uppskattade premien överstiger 1 000 euro, är räntan på premien dock referensräntan ökad med två procentenheter.

21 g §

Granskningsrätt som hänför sig till uttag av arbetslöshetsförsäkringspremier

Sysselsättningsfonden har rätt att i arbetsgivarens handlingar granska riktigheten av de uppgifter som omfattas av arbetsgivarens uppgiftsskyldighet enligt 21 b § 4 mom., 22 § 1 mom. 3 punkten, 24 § 4 mom. och 24 c §.

22 §

***Sysselsättningsfondens** rätt att få uppgifter*

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har **Sysselsättningsfonden** rätt att för fastställande, uttag och övervakning av arbetslöshetsförsäkringspremie

2) av Pensionsskyddscentralen och arbetspensionsanstalterna få arbetsgivar- och arbetstagar-specifika uppgifter om betalda löner och uppgifter om personer som är försäkrade i enlighet med lagen om pension för företagare (1272/2006) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), och om de tidsperioder då personerna är försäkrade i enlighet med de lagarna, samt om de löner som betalats till personerna under dessa tidsperioder och identifieringsuppgifter om arbetsgivare som betalat lön,

22 a §

***Sysselsättningsfondens** rätt att få uppgifter av Skatteförvaltningen*

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har **Sysselsättningsfonden** rätt att av Skatteförvaltningen för fastställande, uttag och övervakning av arbetslöshetsförsäkringspremie få behövliga

Betänkande ShUB 5/2018 rd

3) enligt betalningsmottagare genom personbeteckning eller på annat sätt specificerade uppgifter som arbetsgivaren eller någon annan prestationsbetalare uppgett för beskattningen om utbetalda löner, därmed jämförbara prestationer och därtill anslutna arbetsgivarprestationer samt om skatter och obligatoriska försäkringspremier som innehållits hos löntagaren,

24 i §

Sysselsättningsfondens rätt att rätta arbetslöshetsförsäkringspremie

Om arbetsgivaren har ändrat uppgifter som arbetsgivaren anmält till inkomstregistret eller korrigerat ett fel i dessa uppgifter eller ett fel som beror på **Sysselsättningsfondens** skrivfel, räknefel eller något annat därmed jämförbart misstag, kan **Sysselsättningsfonden** rätta arbetslöshetsförsäkringspremier som fastställts med stöd av 21 eller 21 c §, ränta på arbetslöshetsförsäkringspremie, ränta på uppskattad premie och återbetalningsränta så att de motsvarar ändringen för samma eller ett annat försäkringsår. **Sysselsättningsfonden** kan efter att ha hört arbetsgivaren rätta arbetslöshetsförsäkringspremien även om arbetsgivaren inte har gjort en löneuppgiftsanmälan i inkomstregistret, löneuppgiftsanmälan eller någon annan information som arbetsgivaren lämnat är bristfällig eller oriktig eller om arbetsgivaren annars har försummat sin skyldighet att anmäla uppgifter till inkomstregistret.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas första gången på fastställande och uttag av arbetslöshetsförsäkringspremier för 2019. Bestämmelserna i 21 § 2 mom. tillämpas från och med den 1 november 2018.

På fastställande av förskott på arbetslöshetsförsäkringspremier för 2019 och 2020 tillämpas dock 21 a § i den lydelse den hade vid ikraftträdandet av denna lag.

För de arbetsgivare som inte har anmält sig till förskottsmodellen senast den 15 november 2018, fastställs arbetslöshetsförsäkringspremierna från och med den 1 januari 2019 med iakttagande av 21 § och 21 d § 1 mom.

På arbetslöshetsförsäkringspremier för 2018 eller tidigare år tillämpas de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet av denna lag.

2.

Lag

om ändring av 8 och 9 § i lagen om ersättning för utbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ersättning för utbildning (1140/2013) 8 och 9 § som följer:

8 §

Förfarandet vid ansökan om utbildningsersättning hos Sysselsättningsfonden

Arbetsgivaren ska ansöka om utbildningsersättning hos Sysselsättningsfonden före utgången av januari kalenderåret efter försäkringsåret.

Sysselsättningsfonden meddelar ett beslut om utbildningsersättningens belopp. Utbildningsersättningen betalas till arbetsgivaren eller dras av från den arbetslöshetsförsäkringspremie som fastställs enligt 21 § 1 mom. eller 21 b § i finansieringslagen.

9 §

Tillämpning av finansieringslagen

I ett ärende som gäller utbildningsersättning som betalas av Sysselsättningsfonden tillämpas bestämmelserna om arbetslöshetsförsäkringspremie i 21 b, 22, 22 a, 22 c—22 g, 23, 24, 24 a, 24 g, 24 i, 26 d och 26 e § i finansieringslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas första gången på fastställande av utbildningsersättning för 2019.

Betänkande ShUB 5/2018 rd

Helsingfors 8.11.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Krista Kiuru sd
medlem Outi Alanko-Kahiluoto gröna
medlem Arja Juvonen saf
medlem Niilo Keränen cent
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Jaana Laitinen-Pesola saml
medlem Anne Louhelainen blå
medlem Aino-Kaisa Pekonen vänst
medlem Pekka Puska cent
medlem Sari Raassina saml
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Vesa-Matti Saarakkala blå
medlem Kristiina Salonen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Martti Talja cent
ersättare Hanna-Leena Mattila cent.

Sekreterare var

utskottsråd Sanna Pekkarinen.